

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE  
DECIZIE

29 ianuarie 2019

*mun. Chișinău*

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție, în următoarea componență:

Președinte

Diaconu Iurie

Judecători

Cobzac Elena

Guzun Ion

Țurcan Anatolie

Boico Victor

judecând, fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de către avocatul Tampei Tatiana în numele inculpatului Buțucan Artur, de către avocatul Pahopol Natalia în numele inculpatului Pitula Artur și de către inculpatul Pitula Artur, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 iulie 2017 și a sentinței Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 02 august 2012, în cauza penală privindu-i pe

**Buțucan Artur Xxxxx**, născut la xxxxx, originar din mun. Xxxxx, domiciliat mun. Xxxxx str. Xxxxx;

**Pitula Artur Xxxxx**, născut la xxxxx, originar din mun. Xxxxx, domiciliat mun. Xxxxx str. Xxxxx.

**Termenul de examinare a cauzei:**

1. *Prima instanță:* 04.06.2010 - 02.08.2012;

2. *Instanța de apel:* 29.01.2013 - 01.04.2015;  
25.07.2016-27.07.2017

3. *Instanța de recurs:* 13.11.2015 - 17.05.2016  
23.10.2018 – 29.01.2019

**C O N S T A T Ă:**

1. Prin sentința Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 02 august 2012, **Pitula Artur Xxxxx**, a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 187 alin. (2) lit. b) și e) Cod penal, la 4 ani închisoare.

În baza art. 90 Cod penal, a fost suspendată condiționat executarea pedepsei pe un termen de probă de 1 an.

**Buțucan Artur Xxxxx**, a fost achitat de învinuirea în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 188 alin. (2) lit. b), e) și f) Cod penal, din motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

Prin aceeași sentință, procesul penal în privința lui Xxxxx, a fost încetat, totodată a fost recunoscut vinovat și condamnat Gavrilov Mirab, la fel în baza art. 188 alin. (2) lit. b), e), f) Cod penal a fost încetat procesul penal în privința ultimului, însă în privința acestora hotărârea nu se contestă cu recurs.

2. Pentru a pronunța sentința instanța a constatat că, Pitula A. împreună și prin înțelegere prealabilă cu Xxxxx și Gavrilov Mirab, la 05 octombrie 2010, între orele 04.30 - 05.00 min., aflându-se pe bd. Xxxxx, mun. Xxxxx, având scopul sustragerii deschise a bunurilor altei persoane, însoțit de amenințarea aplicării violenței periculoasă pentru viața și sănătatea persoanei, sub amenințarea aplicării cuțitului, în privința lui Vremere Denis, și cu aplicarea violenței prin aplicarea multiplelor lovituri în regiunea feței, după ce l-au atacat pe Galinschii Roman și cu aplicarea violenței prin aplicarea multiplelor lovituri în regiunea feței, au sustras din buzunarul ultimului 2.300 lei, după ce au părăsit locul infracțiunii, cauzându-i părți vătămăte un prejudiciu material considerabil.

Buțucan A., a fost pus sub învinuire de către organul de urmărire penală în baza art. 188 alin. (2) lit. b), e) și f) Cod penal, pentru faptul că, la 05 octombrie 2010, între orele 04.30 - 05.00 min., aflându-se pe bd. Xxxxx, mun. Xxxxx, împreună și prin înțelegere prealabilă cu minorii Xxxxx, Xxxxx și Pitula A., având scopul sustragerii deschise a bunurilor altei persoane, însoțit de amenințarea aplicării violenței periculoasă pentru viața și sănătatea persoanei, sub amenințarea aplicării cuțitului, în privința lui Vremere Denis, și cu aplicarea violenței prin aplicarea multiplelor lovituri în regiunea feței, după ce l-au atacat pe Galinschii Roman și cu aplicarea violenței prin aplicarea multiplelor lovituri în regiunea feței, au sustras din buzunarul ultimului 2.300 lei, după ce au părăsit locul infracțiunii, cauzându-i părți vătămăte un prejudiciu material considerabil.

3. Împotriva sentinței a declarat apel procurorul, care a solicitat repunerea în termen, casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit căreia a-l recunoaște vinovat și condamna pe Pitula Artur de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 188 alin. (2) lit. b), e), f) Cod penal, la 6 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, fără amendă. A-l recunoaște vinovat și condamna pe Buțucan Artur de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 188 alin. (2) lit. b), e), f) Cod penal, la 6 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, fără amendă. În baza art. 85 Cod penal, a-i adăuga la pedeapsa stabilită partea neexecutată a pedepsei stabilite prin sentința Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău din 25.05.2010, conform căreia lui Buțucan Artur i-a fost aplicată o pedeapsă în baza art. 187 alin. (2) Cod penal, 4 ani 6 luni închisoare, cu suspendarea executării pedepsei în baza art. 90 Cod penal, fiindu-i stabilit 4 ani termen de probă, stabilindu-i astfel o pedeapsă definitivă de 7 ani închisoare în penitenciar de tip semiînchis. A înceta procesul penal în privința lui Gavrilov Mirab pus sub învinuire în baza art. 187 alin. (2) lit. f), 188 alin. (2) lit. b), e), f) Cod penal, în temeiul art. 391 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, din motivul împăcării părților vătămăte cu inculpatul. A-l recunoaște vinovat și condamna pe Gavrilov Mirab în baza art. 186 alin. (1) Cod penal, art. 186 alin.

(2) lit. c) și d) Cod penal, art. 187 alin. (1) Cod penal; art. 187 alin. (2), lit. e) și f) Cod penal; art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal. A înceta procesul penal în privința minorului Xxxxx, pus sub învinuire în baza art. 188 alin. (2), lit. b), e) și f) Cod penal, în temeiul art. 391 alin. (1), pct. 1) Cod de procedură penală, din motivul împăcării părților vătămate cu inculpatul.

În motivarea apelului a invocat că:

- instanța de fond, greșit a concluzionat că în acțiunile lui Buțucan Artur nu sunt întrunite elementele infracțiunii, bazându-se pe faptul aprecierii critice a declarațiilor date de către inculpați în cadrul urmăririi penale, dar și a celor date în cadrul ședinței de judecată, după cum reiese din cele expuse privitor la acțiunile lui Pitula A.;

- apreciind depozițiile date de inculpați și de părțile vătămate, consideră că ele vin în contradicție cu materialele cauzei, astfel solicită aprecierea critică a declarațiilor date de inculpați și părțile vătămate, deoarece inculpatul nu poate purta răspundere pentru depozițiile false, iar declarațiile inculpaților Buțucan A. și Pitula A. sunt o modalitate de a se eschiva de la răspundere penală;

- în declarațiile acestora sunt divergențe cu privire la locul aflării lui Buțucan A., la momentul comiterii infracțiunii, deoarece inculpații au declarat că Buțucan A. la acel moment se afla în automobil, deși martorul Botnarenco R. a declarat că pe Buțucan A. îl cunoaște și în acea seară a intrat împreună cu Xxxxxși Xxxxx în internet cafe, iar apoi împreună cu părțile vătămate au ieșit afară, unde a fost comisă infracțiunea.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 01 aprilie 2015, a fost admis apelul declarat, fiind casată sentința parțial și pronunță o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care **Pitula A.** a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 187 alin. (2) lit. b), e), f) Cod penal, la 4 ani închisoare, fără amendă, iar în baza art. 90 alin. (6) Cod penal, executarea pedepsei stabilite inculpatului a fost suspendată pe un termen de 1 an, obligându-l pe Pitula Artur să nu-și schimbe domiciliul fără consimțământul organului competent. A fost încetat procesul penal în privința lui Xxxxx în baza art. 188 alin. (2) lit. b), e) și f) Cod penal, în temeiul art. 391 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, din motivul împăcării părților vătămate cu inculpatul. Xxxxx a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 186 alin. (1) Cod penal, art. 186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal, art. 187 alin. (1) Cod penal, art. 187 alin. (2) lit. e), f) Cod penal, art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, în rest sentința a fost menținută.

5. În motivarea soluției, instanța de apel referitor la legalitatea sentinței în privința inculpatului Pitula A., a menționat că acesta împreună și prin înțelegere prealabilă cu Xxxxxși Xxxxx, la 05 octombrie 2010, între orele 04.30-05:00, aflându-se pe bd. Xxxxx, mun. Chișinău, având scopul sustragerii deschise a bunurilor altei persoane, însoțit de amenințarea aplicării violenței

periculoasă pentru viața și sănătatea persoanei, sub amenințarea aplicării cuțitului, în privința lui Vremere Denis și cu aplicarea violenței prin aplicarea multiplelor lovituri în regiunea feței, după ce l-au atacat pe Galinschii Roman și cu aplicarea violenței prin aplicarea multiplelor lovituri în regiunea feței, au sustras din buzunarul ultimului 2.300 lei, după ce au părăsit locul infracțiunii, cauzându-i părții vătămate un prejudiciu material considerabil.

În opinia instanței de apel, deși în ședința de judecată inculpatul Pitula Artur și-a recunoscut parțial vinovăția, faptul comiterii acțiunilor infracționale imputate acestuia este dovedită prin declarațiile părților vătămate Vremere D. (f.d. 242-243, vol. XII); Galinschii R. (f.d. 14-15, vol. XII); martorului Botnarenco R. (f.d. 157-158, vol. XII); inculpatului Buțucan A. (f.d. 247-248, vol. XII); inculpatului Xxxxx (f.d. 17-20, vol. XIII); procesul-verbal de recunoaștere a persoanei din 22.11.2010 (f.d. 72); procesul-verbal de confruntare din 11.02.2011, între martorul Botnarenco Romeo și inculpatul Pitula Artur (f.d. 106).

Cu referire la încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului, instanța de apel a stabilit că, în baza probelor administrate atât în cadrul urmăririi penale, cât și în cadrul cercetării judecătorești în instanța de fond și verificate în instanța de apel, acțiunile inculpatului Pitula A. urmează a fi încadrate în baza *art. 187 alin. (2) lit. b), e) și f) Cod penal - jaf, adică sustragerea deschisă a bunurilor altei persoane, săvârșit de două sau mai multe persoane cu aplicarea violenței nepericuloase pentru viața sau sănătatea persoanei ori cu amenințarea aplicării unei asemenea violențe, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.*

Astfel, instanța de apel a constatat că, inculpatul Pitula Artur, împreună cu Riciard Matiușenco și Xxxxx, având scopul sustragerii deschise a bunurilor altei persoane, însoțit de amenințarea aplicării violenței periculoasă pentru viața și sănătatea persoanei, cu amenințarea aplicării cuțitului, în privința lui Vremere Denis și a lui Galinschii Roman, au sustras din buzunarul ultimului suma de 2.300 lei, după ce au părăsit locul infracțiunii, cauzându-i părții vătămate un prejudiciu material considerabil.

Cu referire la pedeapsa penală în privința inculpatului Pitula A. pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 187 alin. (2) lit. b), e) și f) Cod penal, instanța de apel a menționat că, în privința acestuia s-a stabilit drept circumstanță atenuantă recunoașterea vinovăției, iar careva circumstanțe agravante nu au fost stabilite și ținând cont de limitele sancțiunii pentru infracțiunea prevăzută de art. 187 alin. (2) lit. b), e) și f) Cod penal, la data comiterii infracțiunii, instanța de apel conducându-se de prevederile art. 7, 61, 75 Cod penal, a ajuns la concluzia de a aplica inculpatului Pitula Artur pedeapsa sub formă de închisoare pe termen de 4 ani, fără amendă. Totodată, reieșind din circumstanțele cauzei, instanța de apel a conchis că, corectarea și reeducarea inculpatului Pitula Artur este posibilă fără izolarea lui de societate, astfel, conducându-se de prevederile art. 90 alin. (6) Cod penal, instanța a

dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei pe un termen de 1 an, obligându-l pe inculpatul Pitula Artur să nu-și schimbe domiciliul fără consimțământul organului competent.

Referitor la legalitatea sentinței în privința inculpatului Buțucan Artur Xxxxx, instanța de apel a reținut că, careva probe pertinente și concludente care să demonstreze faptul că, acesta a comis infracțiunea de tâlhărie împotriva părților vătămate Vremere D. și Galinschii R., nu sunt.

6. Decizia instanței de apel, a fost atacată cu recursuri ordinare de către:

6.1 Procuror, care a solicitat casarea parțială a acesteia, în privința inculpaților Buțucan A. și Pitula A., cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel.

În motivarea recursului a invocat:

- instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția;

- deși instanța de apel a calificat acțiunile inculpatului Pitula A. în baza art. 187 alin. (2) lit. b), e), f) Cod penal, în acțiunile acestuia a fost constatată fapta conform învinuirii din rechizitoriu și anume în baza art. 188 alin. (2), lit. b), e) și f) Cod penal;

- decizia instanței de apel nu este motivată, deoarece în acțiunile inculpaților Xxxxx și Xxxxx sunt constatate elementele infracțiunii prevăzute de art. 188 alin. (2), lit. b), e) și f) Cod penal, iar acțiunile lui Pitula Artur în baza art. 187 alin. (2) lit. b), e), f) Cod penal, în situația când la constatarea ambelor fapte indică că aceștia au săvârșit infracțiunea „împreună” și la constatarea faptei de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 188 alin. (2) lit. b), e) și f) Cod penal, este reținută „înțelegerea prealabilă” între toți trei inculpați;

- acțiunile inculpatului Pitula Artur corect au fost calificate de către acuzare în baza art. 188 alin. (2), lit. b), e) și f) Cod penal, iar instanța de apel nefondat a respins apelul procurorului în acest sens, recunoscându-l vinovat pe inculpatul Pitula A. în baza art. 187 alin. (2) lit. b), e), f) Cod penal.

- referitor la menținerea sentinței prin care a fost suspendată condiționat executarea pedepsei cu închisoare în baza art. 90 Cod penal, în privința inculpatului Pitula A., consideră greșită concluzia instanțelor ierarhic inferioare în acest sens, deoarece în ordine de apel cauza penală s-a aflat pe rol o perioadă mai mare de doi ani și cauza a fost examinată în lipsa inculpatului Pitula Artur, acesta fiind anunțat în căutare;

- în instanța de fond părțile vătămate și-au modificat declarațiile în ce privește participarea lui Buțucan A. la săvârșirea infracțiunii, instanța de apel urma să rețină că la faza urmării penale partea vătămată Galinschii Roman l-a recunoscut pe Buțucan A. ca persoana care a participat la atacul tâlhăresc;

-Buțucan A. a fost recunoscut și de martorul ocular Botnarenco R. care, fiind audiat în instanța de apel a confirmat faptul că, inculpatul Buțucan Artur se afla la locul săvârșirii infracțiunii;

- instanța urma să țină cont că dacă se admite versiunea lui Buțucan A. precum că în timpul săvârșirii infracțiunii el s-a aflat în automobil, acesta nu putea fi văzut de martorul Botnarenco R. care a încercat să curme acțiunile ilegale ale inculpaților;

- instanța de apel nu a ținut cont de faptul, că inculpatul Buțucan A. a venit la locul comiterii infracțiunii împreună cu ceilalți inculpați și a plecat împreună cu aceștia, astfel constatându-se înțelegerea prealabilă a ultimilor la comiterea infracțiunii, împrejurări care demonstrează complicitatea lui Buțucan Artur la săvârșirea infracțiunii;

- deși în ședința instanței de apel de către partea acuzării au fost prezentate probe ce confirmă vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii încredințate, instanța de apel nu a respectat prevederile legale privind examinarea apelului și nu s-a expus asupra probelor prezentate în sprijinul acuzării, făcând trimitere unilateral la declarațiile inculpaților care nu au recunoscut vina.

6.2 Avocatul Robu T. în numele inculpatului Xxxxx, care a solicitat casarea parțială a deciziei instanței de apel, în privința inculpatului Gavrilov Mirab, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, în alt complet de judecată.

7. Prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 17 mai 2016, au fost admise recursurile declarate, fiind casată decizia în privința lui Pitula A., Buțucan A. și Xxxxx, și dispusă rejudecarea cauzei, în această parte de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

8. În motivarea soluției, instanța de recurs a indicat că potrivit sentinței adoptate, prima instanță a reîncadrat acțiunile inculpatului Pitula A. din art. 188 alin. (2) lit. b), e), f) Cod penal în baza art. 187 alin. (2) lit. b), e) Cod penal, adică jaf, însă a constatat în acțiunile inculpatului, fapta incriminată prin rechizitoriu, adică potrivit elementelor constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 188 alin. (2) Cod penal - tâlhărie.

Astfel, instanța de recurs a constatat că, instanța de apel nu a motivat în decizie din care considerente acțiunile inculpaților Xxxxxși Xxxxx au fost încadrate în baza art. 188 alin. (2) lit. b), e), f) Cod penal, fiind constatat faptul că, au comis infracțiunea împreună și prin înțelegere prealabilă cu Pitula A., însă în cazul ultimului, instanța de apel deși constată că a comis fapta împreună și prin înțelegere prealabilă cu Xxxxx și Xxxxx, acțiunile inculpatului Pitula A. au fost încadrate în baza art. 187 alin. (2) lit. b), e), f) Cod penal.

În viziunea instanței de recurs, concluziile instanței de apel cu privire la achitarea inculpatului Buțucan Artur sunt pripite, nu corespund materialelor

dosarului și sunt bazate exclusiv pe declarațiile inculpatului, fără ca probele administrate în cauză să fie apreciate fiecare în parte și în ansamblu, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și coroborării lor.

Instanța de recurs nu a stabilit cu certitudine dacă s-a aflat inculpatul Buțucan Artur în automobil, sau la locul săvârșirii faptei, în momentul comiterii infracțiunii pentru a stabili dacă a comis infracțiunea împreună cu Xxxxx, Xxxxx și Pitula A.

Reieșind din cele sus menționate, instanța de recurs a constatat, că instanța de apel, examinând cauza, nu a ținut cont de prevederile art. 101 Cod de procedură penală și nu a respectat întocmai prevederile art. 414 și 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, erorile de drept care se încadrează în cele prescrise de pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, respectiv confirmându-se temeinicia recursului ordinar declarat de procuror.

Prin urmare, instanța de recurs a menționat că, erorile comise de către instanța de apel, nu pot fi reparate de către instanța de recurs în prezenta procedură, de aceea decizia instanței de apel urmează a fi casată în privința lui Pitula Artur, Buțucan Artur și Gavrilov Mirab, cu dispunerea rejudecării cauzei în această parte de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

9. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 iulie 2017, a fost admis apelul declarat, fiind casată sentința și pronunțată o nouă hotărâre, prin care Pitula A. și Buțucan A. au fost recunoscuți vinovați și condamnați în baza art. 188 alin. (2) lit. b), e), f) Cod penal, la câte 6 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, fiecare. Conform art. 85 alin. (1) Cod penal, la pedeapsa aplicată lui Buțucan A., a fost adăugată partea neexecutată a pedepselor stabilite prin sentința Judecătoriei Ciocana din 25 mai 2010 și prin decizia Curții de Apel Bălți din 16 iunie 2016, stabilindu-i lui Buțucan A. pedeapsa definitivă cu închisoare pe un termen de 13 ani, cu executare în penitenciar de tip închis. Procesul penal în privința lui Xxxxx în baza art. 188 alin. (2) lit. b), e) și f) Cod penal, a fost încetat în baza art. 391 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, din motivul împăcării părților vătămate Galinschii R. și Vremere D. cu inculpatul. Procesul penal în privința lui Xxxxx în baza art. 186 alin. (1), 186 alin. (2) lit. c) și d), 187 alin. (1) Cod penal, a fost încetat, pe motivul intervenirii termenului de prescripție de tragere a lui la răspunderea penală. Xxxxx a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza: art. 187 alin. (2) lit. e), f) Cod penal, la 3 ani închisoare, fără amendă; art. 190 alin. (2) Cod penal, la 3 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții cu răspundere materială, pe un termen de 1 an. În temeiul art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate i-a fost stabilită lui Xxxxx pedeapsa definitivă cu închisoare pe un termen de 6 ani, cu privarea de dreptul de ocupa funcții cu răspundere materială pe termen de 1 an. Conform art. 85 alin. (1) Cod penal,

la pedeapsa aplicată, i-a fost adăugată partea neexecutată a pedepsei stabilite prin decizia Curții de Apel Bălți din 29.09.2010, stabilindu-i lui Xxxxx pedeapsa definitivă cu închisoare pe un termen de 6 ani 5 luni, 15 zile, cu privarea de dreptul de ocupa funcții cu răspundere materială pe termen de 1 an, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

10. În motivarea soluției, instanța de apel ținând cont de faptul că, termenul de atac a sentinței urmează a fi calculat de la data când a fost primită copia de pe sentință, respectiv data de 27.09.2012, a menționat că, apelul declarat de acuzatorul de stat, se consideră ca fiind depus în termen.

Instanța de apel a constatat că, la pronunțarea sentinței, eronat a apreciat probele, fără a ține seama de cerințele art. 101 Cod de procedură penală și în așa mod a ajuns la concluzia greșită de a recalifica acțiunile inculpatului Pitula A. din art. 188 alin. (2) lit. b), e) și f) Cod penal, în baza art. 187 alin. (2) lit. b) și e) Cod penal, totodată, eronat s-a dispus achitarea inculpatului Buțucan A.

Totodată, instanța de apel a constatat că inculpatul Pitula A. împreună și prin înțelegere prealabilă cu Matiușenco R., Xxxxx și Buțucan Artur, la 05 octombrie 2010, între orele 04.30-05:00, aflându-se pe bd. Xxxxx, mun. Xxxxx, având scopul sustragerii deschise a bunurilor altei persoane, însoțit de amenințarea aplicării violenței periculoasă pentru viața și sănătatea persoanei, sub amenințarea aplicării cuțitului, în privința lui Vremere D. și cu aplicarea violenței prin aplicarea multiplelor lovituri în regiunea feței, după ce l-au atacat pe Galinschii Roman și cu aplicarea violenței prin aplicarea multiplelor lovituri în regiunea feței, au sustras din buzunarul ultimului suma de 2.300 lei, după ce au părăsit locul infracțiunii, cauzându-i părții vătămate un prejudiciu material considerabil.

Prin urmare, instanța de apel a menționat că organul de urmărire penală întemeiat a stabilit că inculpații Pitula A. și Buțucan Artur au comis infracțiunea prevăzută de art. 188 alin. (2) lit. b), e) și f) Cod penal, totodată, prezentând în acest sens probe concludente, pertinente și utile.

În viziunea instanței de apel, cu toate că inculpatul Pitula A. și-a recunoscut parțial vina, iar inculpatul Buțucan A. nu și-a recunoscut vina în comiterea infracțiunii imputate, culpa acestora în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 188 alin. (2) lit. b), e) și f) Cod penal, este demonstrată prin declarațiile părților vătămate Vremere D., Galinschi R., martorilor Botnarenco R., Constantinov A. și prin procesul-verbal de recunoaștere a persoanei din 22.11.2010, procesul-verbal de confruntare din 11.02.2011 între martorul Botnarenco R. și inculpatul Pitula A., procesul-verbal de recunoaștere a persoanei după fotografie din 09.10.2010; procesul-verbal de recunoaștere a persoanei din 17.11.2010; procesul-verbal de recunoaștere a persoanei din 22.11.2010.

În viziunea instanței de apel, acțiunile inculpaților Pitula A. și Buțucan A. urmează a fi încadrate în baza art. 188 alin. (2) lit. b), e) și f) Cod penal,

tâlhăria, adică atacul săvârșit asupra unei persoane în scopul sustragerii bunurilor, însoțit de violență periculoasă pentru viața sau sănătatea persoanei agresate ori de amenințarea cu aplicarea unei asemenea violențe, săvârșit de două sau mai multe persoane, cu aplicarea armei sau altor obiecte folosite în calitate de armă și cu cauzarea de daune în proporții considerabile.

În această ordine de idei, instanța de apel a apreciat critic declarațiile părților vătămate oferite în instanța de judecată, or acestea cu desăvârșire sunt combătute de declarațiile acelorași părți vătămate, oferite la urmărirea penală, declarații care au fost făcute înaintea celor din instanța de fond, sub acest aspect, fiind stringent de indicat că Galinschi R. l-a recunoscut pe Buțucan A., ca fiind participant al atacului tâlhăresc, aceleași afirmații fiind oferite de martorii Botnarenco R. și Constantinov A.

În același context, instanța de apel a indicat că aceste declarații, din instanța de judecată, deja au fost oferite sub o altă formă în sensul oferirii unui ajutor inculpaților Pitula A. și Buțucan A., or apreciind depozițiile date de către inculpați, se atestă că ele vin în contradicție cu materialele cauzei penale, și anume cu materiale acumulate de partea acuzării, respectiv urmează a fi apreciate critic, deoarece inculpatul nu poartă răspundere penală pentru depozițiile false, iar declarațiile date de inculpații Buțucan A. și Pitula A. sunt o modalitate de a se eschiva de la răspunderea penală, la fel ca și depozițiile date de inculpații Xxxxx și Matiușenco R., care au drept scop de a eschiva de la răspunderea penală inculpații Buțucan A. și Pitula Artur, din motiv că Xxxxx și Xxxxxfiind minori la momentul comiterii infracțiunii, au încheiat o tranzacție de împăcare cu părțile vătămate.

În opinia instanței de apel, nerecunoașterea sau recunoașterea parțială a vinovăției de către inculpații Buțucan A. și Pitula A., nu echivalează cu achitarea acestora sau cu recalificare acțiunilor lor în baza altui articol, or achitarea acestora, devreme ce în ședința de judecată au fost prezentate probe, care din punct de vedere a pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar în ansamblu, din punct de vedere al coroborării lor indică incontestabil că inculpații Buțucan A. și Pitula A., au comis infracțiunea imputată de acuzatorul de stat și care combat argumentele apelanților în interesele inculpaților precum că învinuirea înaintată inculpaților și starea de fapt constatată de instanța de fond nu și-a găsit confirmarea în cadrul cercetării judecătorești.

Instanța de apel a mai indicat că infracțiunea comisă de către inculpatul Pitula A. face parte din categoria infracțiunilor grave. Circumstanțe atenuante și agravante în privința inculpatului Pitula A. nu au fost stabilite.

Astfel, instanța de apel a conchis că, reieșind din circumstanțele cauzei, ținând cont de scopul pedepsei, definit prin art. 61 Cod penal, care poate fi atins numai prin condamnarea inculpaților, ținând cont de rolul lor în comiterea infracțiunii, că inculpatul anterior a fost condamnat, dar și ținând

cont de termenul îndelungat de examinare a cauzei, inculpatului Pitula A. urmează a-i fi aplicată pedeapsa minimă, la momentul comiterii faptei, prevăzute de art. 188 alin. (2) Cod penal și anume, 6 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

La fel, instanța de apel a stabilit că infracțiunea comisă de către inculpatul Buțucan A. face parte din categoria infracțiunilor grave. Circumstanțe atenuante și agravante, în sensul art. art. 76, 77 Cod penal, în privința inculpatului Buțucan A. nu au fost stabilite. Astfel, instanța de apel a conchis că, reieșind din circumstanțele cauzei, ținând cont de scopul pedepsei, definit prin art. 61 Cod penal, care poate fi atins numai prin condamnarea inculpaților, ținând cont de rolul lor în comiterea infracțiunii, că inculpatul anterior a fost condamnat prin sentința Judecătoria Ciocana, mun. Chișinău din 25 mai 2010, dar și ținând cont de termenul îndelungat de examinare a cauzei, inculpatului Buțucan A., urmează a-i fi aplicată pedeapsa minimă, la momentul comiterii faptei, prevăzute de art. 188 alin. (2) Cod penal și anume, 6 ani închisoare.

Astfel, raportând materialele cauzei, la prevederile art. 85 alin. (1) Cod penal, instanța de apel a adăugat la pedeapsa aplicată inculpatului Buțucan A., partea neexecutată a pedepselor stabilite prin sentința Judecătoria Ciocana, mun. Chișinău din 25 mai 2010 și decizia Curții de Apel Bălți din 16 iunie 2016, stabilindu-i lui Buțucan A., pedeapsă definitivă pe un termen de 13 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

**11.** Decizia instanței de apel este atacată cu recursuri ordinare, declarate de către:

**11.1** Avocatul Tampei T. în numele inculpatului Buțucan A., care solicită casarea acesteia, cu menținerea sentinței.

În motivarea recursului invocă:

- instanța de apel greșit a constatat că apelul procurorului a fost depus în termen;

- analizând probele administrate la materialele dosarului greșit a ajuns la concluzia că Buțucan A. se face vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.188 alin.(2) lit. b) Cod penal al RM și a casat sentința;

- instanța de apel nu a ținut cont de prevederile art. 101 Cod de procedură penală;

- instanța de apel nu a ținut cont de prevederile art. 8 alin. (3) Cod de procedură penală, concluziile despre vinovăția persoanei și săvârșirea infracțiunii nu pot fi întemeiate pe presupuneri;

- decizia de condamnare se bazează pe declarațiile martorilor și inculpaților, care nu indică direct către Buțucan A. că ar fi comis careva acțiuni îndreptate împotriva părților vătămate, însăși părțile vătămate nu declară că Buțucan A. le-ar fi prejudiciat cu ceva;

-decizia nu este motivată, iar probele puse la baza deciziei nu reflectă toate elementele constitutive ale infracțiunii de care este învinuit Buțucan A.;

-au fost puse la baza deciziei probe obținute cu încălcarea legii procesual-penale, partea vătămată Galinschi R. a declarat că a semnat procesele – verbale de recunoaștere a persoanei după fotografie, nevăzând careva persoane la față, a semnat deoarece așa au zis colaboratorii de poliție;

-instanța de apel l-a recunoscut culpabil pe Buțucan A. de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 188 alin. (2) lit. b), e), f) Cod penal, neglijând prevederile art. 8, 101 Cod de procedură penală.

În drept, recursul declarat este întemeiat în baza art. 427 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală.

**11.2** Avocatul Pahopol N. în numele inculpatului Pitula A., care solicită casarea acesteia, cu achitarea inculpatului Pitula A.

În motivarea recursului invocă:

- instanțele de fond nu au luat în considerație circumstanțele cauzei și au dat apreciere incorectă acțiunilor inculpatului Pitula A.;

- circumstanța de fapt primordială care urma să fie probată de acuzare constituie săvârșirea infracțiunii în forma de coautori;

- în primul rând acuzatorul nu a specificat în învinuire prin care mod Pitula A. a participat sau a contribuit la săvârșirea infracțiunii, ce rol avea dacă el nu a fost prezent la locul comiterii infracțiunii;

- acuzarea nu a prezentat și în materialele cauzei lipsește dovadă că între coautori era careva înțelegerea prealabilă referitor la infracțiunea săvârșită;

- vina inculpatului Pitula A. nu s-a confirmat nici prin probele acumulate în cadrul examinării cauzei date. Ultimul nu a luat parte la săvârșirea sustragerii, nu a contribuit la comiterea acesteia prin sfaturi, indicații, prin promisiunea prealabilă că vor tăinui urmele infracțiunii, etc.;

- Pitula A. a declarat că el stătea în taxi și aștepta pe ceilalți cunoscuți care au ieșit din taxi și i-au spus ca se vor întoarce peste un timp, însă ce anume au făcut cunoscuții lui, în perioada respectiva el nu știa și nici nu putea să presupună;

- conform declarațiilor inculpaților Xxxxx și Matiușenco R., aceștia au recunoscut vina pe deplin fapt ce constituie temeiul principal de a înceta procesul în legătura cu împăcarea părților, Pitula A. într-adevăr era împreună cu dâșii, numai până la momentul când ultimii au oprit taxiul în fața „Internet Cafe” pe str. Tighina;

- inculpații Matiușenco R., Xxxxx în repetate rânduri au declarat că Pitula A. a rămas să-i aștepte în taxi și nu a fost prezent la locul infracțiunii, nu a participat în nici un fel la acțiunile criminale. El nu a fost preîntâmpinat despre infracțiune, pentru că intenția de a săvârși infracțiunea a apărut nemijlocit în incinta „Internet Cafe” și după despărțirea lor;

- declarațiile inculpaților au fost dovedite prin declarațiile părții vătămate Vreamea Denis si Galinschii Roman;

- nu este clar pe care anume motive acuzarea a concluzionat despre vinovăția inculpatului Pitula A., deoarece aflarea lângă locul comiterii infracțiunii încă nu este o crimă;

- neavând nici o dovadă, acuzarea învinuiește pe Pitula A. de săvârșirea infracțiunii, pedeapsa pentru care constituie numai privațiunea de libertate pe un termen îndelungat;

- instanțele de fond au ignorat faptul că reieșind din materialele cauzei și circumstanțele stabilite, în acțiunile inculpatului, lipsesc semnele constitutive ale infracțiunii de tâlhărie și jaf;

- Pitula A. este căsătorit, fiind nevinovat a stat la închisoare 1 an și 6 luni, la moment sora inculpatului a decedat și trei copii minori, cu vârstă fragedă, se află în Centrul de plasament al copiilor rămași fără grija părintească, iar Pitula A. intenționează să instituie tutela în privința nepoților de pe soră.

**11.3** Inculpatul Pitula A., care solicită casarea hotărârilor primei instanțe și a instanței de apel, cu emiterea unei noi hotărâri prin care să fie achitat.

În motivarea recursului invocă aceleași motive pe care le-a indicat avocatul Pahopol N. în recurs, suplimentar menționează că:

- după emiterea sentinței a fost nevoit să plece peste hotarele RM, la lucru, însă regulat se prezenta la Biroul de probațiune, executând pedeapsa condiționată, însă când a aflat că procurorul a atacat sentința, a încheiat contract de asistență juridică cu avocatul Pahopol N., care i-a apărat interesele în instanța de judecată;

- recent a aflat că în privința sa a fost adoptată decizie de recalificare a acțiunilor sale în baza art. 188 Cod penal, fiindu-i aplicată pedeapsă reală cu închisoare, despre decizie a aflat la data de 08.02.2018, astfel solicită repunerea în termen a recursului declarat.

**12.** În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1<sup>1</sup>) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privind opinia asupra recursurilor declarate, solicitând inadmisibilitatea acestora, deoarece recurenții își motivează recursurile prin dezacordul cu modalitatea de apreciere a probelor, însă motivele de reapreciere a întregului sistem de probe, nu se conțin în temeiurile prevăzute la art. 427 alin. (1) Cod penal. Instanța de apel a examinat cauza în conformitate cu prevederile art. 414 Cod de procedură penală.

**13.** Judecând recursurile declarate în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că acestea urmează a fi admise, cu casarea hotărârii instanței de apel, în partea privind condamnarea inculpaților **Buțucan A.** și **Pitula A.** în baza art. 188 alin. (2) lit. b), e), f) Cod penal, din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept să îl admită, să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Astfel, instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârile atacate și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Potrivit alin. (1) art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau cercetează suplimentar probele administrate de instanța de fond. Instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Instanța de apel, este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corect au fost evaluate prin prisma cumulului de probe anexate și administrate la dosar, în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

La chestiunile de drept se referă cele ce țin de următoarele: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual penal sau administrativ au fost corect aplicate și hotărârea adoptată să conțină răspuns la toate motivele invocate.

Colegiul penal lărgit constată, că aceste prevederi legale, deși sunt obligatorii, nu au fost întocmai respectate la judecarea cauzei în apel, iar erorile admise nu pot fi corectate în ordinea procedurii de recurs.

Referitor la critica formulată în recurs de inculpatul Pitula A., cu referire la faptul că la locul de trai nu a primit nici o citație și nu a fost informat despre rezultatele examinării cauzei, Colegiul penal lărgit atestă că, potrivit art. 427 alin. (1) pct. 4), 5) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv când judecata a avut loc fără participarea procurorului, inculpatului, precum și a apărătorului, interpretului și traducătorului, când participarea lor era obligatorie potrivit legii; cauza a fost judecată în primă instanță sau în apel fără citarea legală a unei părți sau care, legal citată, a fost în imposibilitate de a se prezenta și de a înștiința instanța despre această imposibilitate.

Sub acest aspect se reține că instanța de apel a comis următoarele erori de drept.

Potrivit art. 6 parag. 1, 3 lit. a) și c) din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, *orice persoană are dreptul la*

*judecarea în mod echitabil a cauzei sale, de către o instanță instituită de lege, care va hotărî asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa; orice acuzat are, în special, dreptul să dispună de timpul și de înlesnirile necesare pregătirii apărării sale; să se apere el însuși sau să fie asistat de un apărător ales de el.*

Conform art. 412 alin. (3) Cod de procedură penală, *judecarea apelului se face cu citarea părților și înmânarea copiilor de pe apel.*

Potrivit art. 236 alin. (2) Cod de procedură penală, *citarea se va face în așa fel ca persoanei chemate să i se înmâneze citația cu cel puțin 5 zile înainte de data când ea trebuie să se prezinte conform citației în fața organului respectiv.*

În corespundere cu art. 242 alin. (1) Cod de procedură penală, *dovada de primire a citației trebuie să cuprindă numărul dosarului penal, denumirea organului de urmărire penală sau a instanței care a emis citația, numele, prenumele și calitatea procesuală a persoanei citate, precum și data pentru care este citată. Dovada de primire trebuie să cuprindă, de asemenea, data înmânării citației, numele, prenumele, calitatea și semnătura celui ce înmânează citația, certificarea de către acesta a identității și a semnăturii persoanei căreia i s-a înmânat citația, precum și indicarea calității acesteia.*

Conform jurisprudenței naționale, *judecarea apelului se face cu citarea inculpatului, căruia trebuie să i se înmâneze o citație, iar adeverința cu indicația datei primirii se restituie instanței de judecată. Lipsa adeverinței sau neînștiințarea instanței de către inculpat despre imposibilitatea de a se prezenta constituie temei pentru stabilirea altui termen de judecată. Situația când lipsește dovada de înmânare a citației, primirea căreia inculpatul o contestă, constituie citarea ilegală a acestuia, cât și un motiv de casare a hotărârii judecătorești.*

Aceste prevederi legale nu au fost respectate de către instanța de apel.

Astfel, în ședința de judecată a instanței de apel din data de 23 martie 2017, avocatul Pahopol N. a depus cerere prin care a solicitat examinarea cauzei în absența inculpatului Pitula A., indicând că acesta cunoaște despre data, ora și locul examinării cauzei și nu dorește să fie prezent la ședința de judecată (f.d. 193 v. XV), astfel potrivit procesului verbal al ședinței instanței de apel din aceeași dată (f.d. 198 v. XV), instanța a considerat posibilă examinarea cauzei în lipsa inculpatului Pitula A., cu anexarea la materialele cauzei a cererii avocatului Pahopol N., prin care solicită examinarea cauzei în lipsa acestuia.

Însă, la materialele dosarului nu există dovada de recepție de către inculpatul Pitula A. a citației judiciare, iar conform avizului de recepție este indicat „necunoscut” (f.d. 186 v. XV).

Prin urmare, Colegiul penal lărgit constată că instanța de apel nu a citat inculpatul Pitula A. în modul prevăzut de lege pentru ședințele de judecată și a pronunțat o soluție care i-a lezat inculpatului dreptul la un proces echitabil, sub aspectul că acesta a fost lipsit de dreptul de a fi legal citat în apel, de a participa în apel, de a se pronunța asupra apelului personal sau prin avocatul ales.

În hotărârea Russu c. Moldovei din 13 noiembrie 2008, CjEDO a menționat că articolul 6 al Convenției, interpretat în ansamblu, garantează dreptul

persoanei acuzate de a participa efectiv la procesul său penal. Acesta include, *inter alia*, nu doar dreptul de a fi prezent, dar și de a asculta și a urmări procesul (*Stanford vs. Regatul Unit-hotărâre din 23 februarie 1994; Barberà, Messegué și Jabardo vs. Spania - hotărâre din 6 decembrie 1988*). Acest drept face implicit parte din esența conceptului procedurii contradictorii și poate fi, de asemenea, dedus din garanțiile prevăzute în sub-paragrafele (c), (d) și (e) ale paragrafului 3 al articolului 6 - „să se apere el însuși”, „să întrebe sau să solicite audierea martorilor”.

Pe lângă aceasta, potrivit prevederilor art. 321 Cod de procedură penală, (1) Judecarea cauzei în primă instanță și în instanța de apel are loc cu participarea inculpatului, cu excepția cazurilor prevăzute de prezentul articol.

(2) Judecarea cauzei în lipsa inculpatului poate avea loc în cazul:

1) când inculpatul se ascunde de la prezentarea în instanță;

2) când inculpatul, fiind în stare de arest, refuză să fie adus în instanță pentru judecarea cauzei și refuzul lui este confirmat și de apărătorul lui sau de administrația locului de detenție a acestuia;

3) examinării unor cauze privitor la săvârșirea unor infracțiuni ușoare când inculpatul solicită judecarea cauzei în lipsa sa.

(4) În caz de neprezentare a inculpatului în instanță, judecarea cauzei se amână, cu excepția cazurilor enumerate.

Totodată potrivit prevederilor alin. (5) al articolului sus menționat, instanța, în cazul neprezentării nemotivate a inculpatului la judecarea cauzei, este în drept să dispună aducerea silită a inculpatului și să-i aplice o măsură preventivă sau să o înlocuiască cu o altă măsură care va asigura prezentarea lui în instanță, iar la demersul procurorului, să dispună anunțarea inculpatului în căutare. Încheierea privind anunțarea inculpatului în căutare se execută de către organele afacerilor interne.

(6) Instanța decide judecarea cauzei în lipsa inculpatului din motivele prevăzute în alin. (2) pct. 1) numai în cazul în care procurorul a prezentat probe verosimile că persoana pusă sub învinuire și în privința căreia cauza a fost trimisă în judecată a renunțat în mod expres la exercitarea dreptului său de a apărea în fața instanței și de a se apăra personal, precum și se sustrage de la urmărirea penală și de la judecată.

Astfel, Colegiul penal lărgit menționează că instanța de apel, la data de 23 martie 2017, a dispus examinarea cauzei penale de învinuire inclusiv a lui Pitula A. în baza art. 188 alin. (2) lit. b), e), f) Cod penal, care conform art. 16 alin. (4) Cod de procedură penală, se califică ca infracțiune gravă, în lipsa inculpatului, în baza cererii avocatului acestuia de examinare în lipsă, fără a întreprinde toate măsurile prescrise pentru a avea temei de a examina cauza în lipsa acestuia, nerespectând prevederile art. 321 Cod de procedură penală.

Reieșind din cele expuse, se atestă că, instanța de apel nu a stabilit că inculpatul Pitula A. lipsește nemotivat, nu a decis judecarea cauzei în lipsa

inculpatului în temeiul celor 3 motive de excepție, iar procurorul nu a prezentat probe verosimile că inculpatul a renunțat în mod expres la exercitarea dreptului său de a apărea în fața instanței și de a se apăra personal, precum și că se sustrage de la judecată.

Totodată, Colegiul penal reține că, instanța de apel, examinând apelul declarat, l-a recunoscut vinovat și l-a condamnat pe Pitula A. în baza art. 188 alin. (2) lit. b), e), f) Cod penal, fără a-l interoga pe ultimul asupra învinuirii aduse. Prin urmare, instanța de apel a încălcat dreptul lui Pitula A. la judecarea în mod echitabil a cauzei sale, drept ce rezultă din prevederile art. 6 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Având în vedere cele menționate, Colegiul penal lărgit atestă că, instanța de apel a comis erori de drept prevăzute în art. 427 alin. (1) pct. 4) și 5) Cod de procedură penală, deoarece judecata a avut loc fără participarea inculpatului Pitula A., când participarea lui era obligatorie potrivit legii, ultimul nefiind citat legal.

Revenind la textul recursurilor ordinare declarate de către avocatul Tampei T. în numele inculpatului Buțucan A., inculpatul Pitula A. și avocatul acestuia Pahopol N. se constată, că recurenții invocă temei de drept prevederile art. 427 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, evidențiind faptul că instanța de apel în decizie nu a dat o apreciere cuvenită probelor administrate conform art. 101 Cod de procedură penală, nu și-a motivat decizia suficient, în rezultatul evaluării incorecte și selective a probelor administrate la caz, instanța de apel greșit i-a condamnat pe Buțucan A. și Pitula A. în baza art. 188 alin. (2) lit. b), e), f) Cod penal.

Conform actului de învinuire înaintat de acuzatorul de stat, fapta inculpaților Buțucan A. și Pitula A. întrunește elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 188 alin. (2) lit. b), e), f) Cod penal, *tîlhăria, adică atacul săvârșit asupra unei persoane în scopul sustragerii bunurilor, însoțit de violența periculoasă pentru viața sau sănătatea persoanei agresate ori de amenințarea cu aplicarea unei asemenea violențe, săvârșit de două sau mai multe persoane, cu aplicarea armei sau altor obiecte folosite în calitate de armă și cu cauzarea de daune în proporții considerabile.*

Prima instanță a recalificat acțiunile inculpatului Pitula A. în baza art. 187 alin. (2) lit. b), e) Cod penal, iar pe Buțucan A. la achitat de învinuirea adusă în baza art. 188 alin. (2) lit. b), e), f) Cod penal, din motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

Instanța de apel, prin decizia adoptată la data de 27.07.2017, i-a recunoscut vinovați și i-a condamnat pe Buțucan A. și Pitula A. în baza art. 188 alin. (2) lit. b), e), f) Cod penal.

Colegiul remarcă faptul că instanța de apel a constatat fapta referitor la învinuirea lui Buțucan A. și Pitula A. în baza art. 188 alin. (2) lit. b), e), f) Cod

penal, precum că „Pitula A. împreună și prin înțelegere prealabilă cu inculpații Xxxxx și Gavrilov Mirab și Buțucan Artur, la 05 octombrie 2010, între orele 04.30 - 05.00 min., aflându-se pe bd. Xxxxx, mun. Xxxxx, având scopul sustragerii deschise a bunurilor altei persoane, însoțit de amenințarea aplicării violenței periculoasă pentru viața și sănătatea persoanei, sub amenințarea aplicării cuțitului, în privința lui Vremere Denis, și cu aplicarea violenței prin aplicarea multiplelor lovituri în regiunea feței, după ce l-au atacat pe Galinschii Roman și cu aplicarea violenței prin aplicarea multiplelor lovituri în regiunea feței, au sustras din buzunarul ultimului 2.300 lei, după ce au părăsit locul infracțiunii, cauzându-i părții vătămate un prejudiciu material considerabil.”

Totodată, instanța de apel în acest context a mai constatat că: “organul de urmărire penală întemeiat a stabilit că inculpații Pitula A. și Buțucan A. au comis infracțiunea prevăzută de art. 188 alin. (2) lit. b), e), f) Cod penal, totodată prezentând în acest scop probe concludente, pertinente și utile”, descriind declarațiile părților vătămate Vremere D., Galinschi R., martorilor Botnarenco R., Constantinov A. și a indicat materialele cauzei expuse în pct. 10 al prezentei decizii.

De asemenea, instanța de apel a descris declarațiile inculpaților Buțucan A., Xxxxx și a indicat că „Colegiul penal analizând aceste declarații, consideră că sunt oferite de către inculpat cu scopul de a induce în eroare instanța de judecată și de a fixa vina doar pe seama inculpaților Xxxxx și Matiușenco R., totodată Colegiul indicând că declarațiile inculpaților sunt combătute prin declarațiile martorilor audiați, dar și declarațiile părților vătămate”

La fel, în argumentarea soluției, instanța de apel a indicat că „...va aprecia critic declarațiile părților vătămate oferite în instanța de judecată, or acestea cu desăvârșire sunt combătute de declarațiile acelorași părți vătămate, oferite la urmărirea penală, declarații ce au fost făcute înaintea celor din instanța de fond, sub acest aspect, fiind stringent de indicat că Galinschi R. l-a recunoscut pe Buțucan A., ca fiind participant al atacului tâlhăresc, aceleași declarații fiind făcute de martorii Botnarenco R. și Constantinov A.”

Astfel, Colegiul penal lărgit constată că din declarațiile tuturor părților audiate, instanța de apel a analizat doar declarațiile inculpaților și ale părților vătămate, date în instanța de judecată, apreciindu-le critic, fără a efectua o analiză a restului probelor, cu aprecierea fiecărei probe în parte, cu expunerea asupra admisibilității sau inadmisibilității probei și înlăturarea divergențelor apărute, ignorând totalmente probele administrate la caz, precum și în instanța de apel. Într-o hotărâre este necesar nu numai de a reda declarațiile participanților la proces, dar și de a expune esența acestor depoziții și legătura lor cu conținutul altor probe care în ansamblu confirmă sau infirmă o circumstanță pe cauză, de a argumenta de ce unele probe sunt admise, iar altele respinse.

La acest capitol Colegiul remarcă că, în instanțele de fond au fost examinate următoarele probe și anume:

- declarațiile inculpatului Xxxxx, care a declarat că în momentul când s-a produs incidentul asupra părții vătămate Galinschi R., inculpații Buțucan A. și Pitula A. erau în mașină, iar Xxxxx era la toaleta;

- procesul-verbal de confruntare din 11.02.2011 dintre martorul Botnarenco R. și Pitula A., în care martorul a declarat că l-a văzut pe Pitula A., la data de 05 octombrie 2010, în timpul când a avut loc tâlhăria din fața internet-cafe de pe str. Xxxxx. Cu această persoană a discutat pe pragul internetului, iar când a vrut să se apropie de părțile vătămate, care se aflau într-o parte cu alte persoane, Pitula A. i – a comunicat să îi lase în pace deoarece ei se cunosc de demult și au careva datorii unul față de altul. Ulterior când a văzut bătaia s-a apropiat de părțile vătămate, însă Matusenco R., Buțucan A. și Xxxxx care anterior i-a recunoscut, au fugit. Nu l-a văzut pe Pitula A. lângă părțile vătămate.

- procesul-verbal de audiere a părții vătămate Galinschi R., în cadrul urmăririi penale, la data de 17.11.2010 (f.d. 66 v. X), în care acesta a menționat că l-a recunoscut pe Xxxxx, ca fiind acea persoană care la 04.10.2010 s-a apropiat de el împreună cu Buțucan A. și Matusenco R., astfel ultimul i-a aplicat câteva lovituri peste față, iar Xxxxx l-a amenințat cu răfuiala fizică, Buțucan A. a scos banii din buzunar și i-a însușit, ulterior toate trei persoane au fugit;

- declarațiile părții vătămate Vremere D., date în cadrul urmăririi penale la data de 11.02.2011 (f.d. 109 v. X), care a indicat că Xxxxx l-a tras într-o parte, într-un loc mai întunecos și l-a întrebat câți bani are, a insistat să scoată banii din buzunar și să-i numere în prezența lui, amenințându-l cu răfuială fizică. A scos banii și i-a numărat, având suma de 2.300 lei, după care i-a pus înapoi în buzunar, Xxxxx a scos un cuțit și l-a pus la burtă, amenințându-l că îl va tăia și a cerut banii. În momentul când s-a apropiat Galinschi R., Xxxxxa ascuns cuțitul. De ei s-au apropiat încă două persoane, unul dintre care era Xxxxx Xxxxx i-a aplicat două lovituri cu pumnul în regiunea feței, iar a doua persoană a scos din buzunarele lui Roman banii și portmoneul, după care toți trei au fugit.

Ținând cont de cele relatate, Colegiul penal lărgit consideră că instanța de apel nu a luat în considerație aceste declarații cât și alte probe prezentate, cu toate că, a indicat că ține cont de declarațiile părților vătămate oferite la urmărirea penală, a constatat fapta în privința inculpaților Buțucan A. și Pitula A. în baza art. 188 alin. (2) lit. b), e), f) Cod penal, fără a verifica învinuirea adusă fiecăruia, rolul și înțelegerea prealabilă, cine din inculpați a folosit cuțitul, cine a aplicat vătămări corporale părților vătămate și fără a constata dacă a fost sau nu comisă infracțiunea prin exces de autor de către cel

care avea cutit, ținând cont și de fapta constatată și menținută în privința inculpaților Xxxxxși Xxxxx

Totodată, instanța de apel urmează să ia în considerare și faptul că inculpatul Pitula A., cât și avocatul acestuia nu au contestat sentința, prin care acesta a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 187 alin. (2) lit. b), e) Cod penal.

Mai mult ca atât, Colegiul penal atestă că instanța de apel s-a redus la fraze generale, fără a stabili temeiurile de fapt și de drept care au dus la admiterea apelului declarat de procuror, recunoașterea vinovăției și condamnarea inculpaților Buțucan A. și Pitula A. în baza art. 188 alin. (2) lit. b), e), f) Cod penal. Astfel, instanța de apel fără a face o evaluare a probelor din dosar și fără a înlătura divergențele dintre acestea, a concluzionat doar că apreciază critic declarațiile părților vătămate date în ședința de judecată, deoarece acestea sunt combătute de declarațiile acestora date la urmărirea penală, fără o analiză în cumul a tuturor probelor prezentate de părți, neilucidând faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date.

La fel, Colegiul penal specifică faptul că, obligația de motivare a hotărârilor judecătorești face parte din setul de garanții stabilit pentru existența unui proces echitabil. Conform jurisprudenței CEDO, expuse în cazurile aplicării art. 6 al Convenției, o hotărâre motivată demonstrează că părțile au fost auzite în cadrul procesului penal, având posibilitatea ca această hotărâre să poată fi verificată în cadrul căilor de atac și oferă posibilitatea persoanelor interesate de a pregăti o cerere de apel sau recurs. (Suominen c. Finlandei (2003), Kuznetsov și alții c. Rusiei (2007), Albina c. României (2005), Boldea c. României (2007).

În opinia instanței de recurs, instanța de apel nu a pătruns în esența problemei de fapt și de drept, fiind prezentă discrepanța între cele reținute de instanța de apel și conținutul real al probelor, ignorarea unor aspecte evidente, ce au avut drept consecință pronunțarea unei concluzii pripite și nemotivate.

Rezumând cele menționate, Colegiul penal lărgit constată că, instanța de apel urma să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate lui Pitula A. și Buțucan A., să aprecieze conform prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, fiecare probă din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor și în concluziile sale să motiveze admiterea unor probe sau respingerea altora (art. 394 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală). Contrar acestor stricte prevederi legale instanța de apel selectiv a apreciat câteva probe, ignorând restul probelor, fără să le aprecieze pe fiecare în parte și să se expună asupra admisibilității sau inadmisibilității lor, expunând temeiul respectiv și argumentând clar concluziile în decizia adoptată.

Din considerentele expuse, Colegiul penal statuează, că decizia instanței de apel în cauza dată, este afectată de insuficiență în partea motivării soluției adoptate, ceea ce este incident cazului de casare invocat în speță și prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și anume, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, iar erorile admise de către instanța de apel nu pot fi corectate în ordinea procedurii de recurs, deoarece instanța de recurs nu este abilitată cu atribuții de a judeca cauza și a se pronunța asupra legalității sentinței, substituind instanța care a judecat apelul cu încălcarea prevederilor procesuale-penale la pronunțarea hotărârii judecătorești.

În asemenea condiții, instanța de recurs conchide de a admite recursurile ordinare declarate la caz, iar decizia instanței de apel urmează a fi casată în partea privind condamnarea inculpaților Buțucan Artur și Pitula Artur în baza art. 188 alin. (2) lit. b), e), f) Cod penal, cu remiterea cauzei în această parte, în instanța de apel la rejudecare, în alt complet de judecători.

La rejudecarea cauzei în privința inculpaților **Buțucan Artur și Pitula Artur**, instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia: să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra motivelor esențiale invocate în cererea de apel; să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate și calificarea acțiunilor acestora, să verifice și să aprecieze profund probele administrate și examinate în instanță în strictă conformitate cu cerințele legii, să le dea o evaluare convenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, să analizeze la modul convenit prezența sau lipsa elementelor infracțiunii imputate inculpaților, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date; să-și argumenteze clar concluziile în decizia adoptată, respectiv în caz de adoptare a unei concluzii de vinovăție sau nevinovăție a inculpaților, să emită o soluție clară, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, de practica unitară în acest domeniu, precum și de practica relevantă a CtEDO, și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

14. În conformitate cu art. art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

#### DECIDE:

Se admit recursurile ordinare declarate de către avocatul Tampei Tatiana în numele inculpatului Buțucan Artur, de către avocatul Pahopol Natalia în numele inculpatului Pitula Artur și de către inculpatul Pitula Artur, se casează decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 iulie 2017, în partea privind condamnarea inculpaților **Buțucan Artur Xxxxx și Pitula Artur Xxxxx** în baza art. 188 alin. (2) lit. b), e), f) Cod penal și se dispune rejudecarea cauzei în această parte de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Celelalte dispoziții ale deciziei atacate se mențin.

Buțucan Artur Xxxxx și Pitula Artur Xxxxx, urmează a fi eliberați din instituția penitenciară în care se dețin, dacă nu execută pedeapsa în baza unei alte hotărâri judecătorești sau în privința acestora nu sunt aplicate măsuri preventive sub formă de arestare preventivă.

Decizia nu se supune căilor de atac.

Decizia motivată pronunțată la data de 28 februarie 2019.

Președinte

Diaconu Iurie

Judecător

Cobzac Elena

Judecător

Guzun Ion

Judecător

Țurcan Anatolie

Judecător

Boico Victor